

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4Obdo/28/2021
Identifikačné číslo spisu: 4113237328
Dátum vydania rozhodnutia: 29.10.2021
Meno a priezvisko: JUDr. Gabriela Mederová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2021:4113237328.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu: G. C. D., I., bytom A. N. G., XXX XX W., zastúpený: C&T Advokáti s.r.o., so sídlom Fedinova 3b, Bratislava - mestská časť Petržalka 851 01, IČO: 51 284 961, proti žalovanému: BL Slovakia, spol. s r.o., so sídlom Mostná 72, Nitra 949 01, IČO: 31 396 054, zastúpený: Advokáti Heinrich s.r.o., so sídlom Skautská 12, Nitra 949 01, IČO: 36 865 966, o zaplatenie sumy 65.134,17 Eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Nitra pod sp. zn. 31Cb/9/2014, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Nitre, č. k. 26Cob/33/2019-583 z 21. novembra 2019 takto

rozhodol:

I. Dovolanie o d m i e t a.

II. Žalovaný m á voči žalobcovi n á r o k na náhradu trov dovolacieho konania v rozsahu 100 %.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Nitra (ďalej aj ako „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozsudkom zo dňa 25. októbra 2018, č. k. 31Cb/9/2014-496 žalobu zamietol a žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

2. V odôvodnení uviedol, že žalobca sa podanou žalobou domáhal zaplatenia sumy 65.134,17 Eur s príslušenstvom z titulu vyrovnacieho podielu z dôvodu, že Krajský súd v Bratislave rozsudkom č. k. 28Cb/83/2010-472 zo dňa 20. apríla 2011 vylúčil žalobcu zo spoločnosti žalovaného. Uvedenú skutočnosť mal súd preukázanú. Ustálil, že vyrovnací podiel žalobcu sa mal určiť na základe riadnej individuálnej účtovnej závierky za účtovné obdobie predchádzajúce účtovnému obdobiu, v ktorom zanikla účasť spoločníka v spoločnosti. Pri stanovení vyrovnacieho podielu sa malo vychádzať z účtovnej závierky za účtovné obdobie roku 2010, pričom ani predložená spoločenská zmluva neustanovovala inak. Žalobca v spore namietal správnosť predložených účtovných závierok. Z tohto dôvodu sa súd prvej inštancie zaoberal, či predložené účtovné závierky poskytujú pravdivý a verný

obraz, keď vyrovnací podiel mal byť žalobcovi vyplatený na základe účtovnej závierky za rok 2010. Považoval za potrebné objasniť správnosť vedenia účtovníctva a zistiť skutočnú výšku čistého obchodného imania v období rozhodnom pre určenie vyrovnacieho podielu. Priznanie nároku žalobcovi len na základe údajov uvedených v predloženej účtovnej závierky za rok 2010, ktorej správnosť bola rozporovaná a teda otázna, súd nepovažoval za správny postup. Súd prvej inštancie poukázal na účel inštitútu vyrovnacieho podielu, ktorým je spravodlivé určenie majetku a záväzkov pripadajúcich na spoločníka spoločnosti, ktorého účasť za trvania spoločnosti zaniká, pri zohľadnení reálnej hodnoty spoločnosti ku dňu zostavenia riadnej individuálnej účtovnej závierky za účtovné obdobie predchádzajúce účtovnému obdobiu, v ktorom účasť spoločníka v spoločnosti zanikla. Určenie vyrovnacieho podielu len na základe údajov účtovnej závierky, ktorých správnosť bola navyše rozporovaná, bez skúmania správnosti vedenia účtovníctva, súd považoval za príliš formalistický prístup, nezohľadňujúci skutočný účel uvedeného inštitútu. Za účelom ustálenia správnosti vedenia účtovníctva a správnosti údajov uvedených v účtovnej závierke za rok 2010, súd pribral do konania znalca z odboru ekonómia a manažment, odbor účtovníctvo a daňovníctvo. Podporne vychádzal z rozhodnutí Najvyššieho súdu SR, na ktoré poukázal žalovaný (sp. zn. 3Obo/33/2010, sp. zn. 3Obo/15/2016). Súd prvej inštancie ďalej uviedol, že v spore vypracovaný znalecký posudok znalkyňou Ing. Gabrielou Šulákovou nezodpovedal všetky nastolené otázky, ktoré bolo potrebné vyriešiť, pričom sama znalkyňa uviedla, že jej neboli poskytnuté prvotné účtovné doklady žalovaného, ktoré však ani sama nežiadala, teda súd nemohol bez akýchkoľvek pochybností vychádzať z jej záverov uvedených v znaleckom posudku. Z tohto dôvodu súd vychádzal zo záverov znaleckého posudku znalca doc. Ing. Jozefa Bojňanského, PhD., ktorý komplexne riešil nastolené otázky a problémy, teda či žalobcom predložené účtovné závierky poskytovali pravdivý a verný obraz finančnej situácie žalovaného v rozhodnom období alebo nie. Pre rozhodnutie súdu boli podstatné závery znalca, že účtovná závierka k 31.12.2010 zostavená k 7.3.2011 neposkytovala pravdivý a verný obraz finančnej situácie žalovaného a výsledku hospodárenia k 31.12.2010. Znalec uviedol, že v tejto účtovnej závierke neboli zúčtované sankčné úroky vyrúbené príslušnými rozhodnutiami k 5.12.2005, 18.7.2007 a 17.1.2008, čo znamenalo, že k uvedeným dátumom mali byť zúčtované v účtovníctve. Vzhľadom k tomu, že k uvedenému nedošlo, bola účtovná jednotka povinná predmetné skutočnosti zúčtovať čo najskôr v nasledujúcom období, pričom k ich zúčtovaniu došlo v rámci účtovníctva za rok 2010. Sankčné úroky boli zúčtované do nákladov, čo v konečnom dôsledku znížilo hodnotu vlastného imania o sumu 30.566,18 Eur. Jednalo sa o 13 pohľadávok so splatnosťou v intervale rokov 1998 až 2000, kde bola účtovná jednotka vzhľadom na uvedenú splatnosť oprávnená a povinná tvoriť opravné položky k týmto pohľadávkam už v priebehu do roku 2010, aby zabezpečila verný a pravdivý obraz o skutočnostiach, ktoré boli predmetom účtovníctva. Tvorba opravných položiek bola zúčtovaná do nákladov až v roku 2010, čo v konečnom dôsledku znížilo hodnotu vlastného imania o 199.351,02 Eur. Znalec uviedol, že vyššie uvedené účtovné prípady boli doložené príslušnými prvotnými dokladmi, t. j. boli preukázané a boli správne zaúčtované. Znalec poukázal i na to, že žalovaný nezúčtoval predmetné rozhodnutia o vyrubení sankčných úrokov k 5.12.2005, k 18.7.2007 a 17.1.2008 a nevykazoval reálnu výšku pohľadávok po lehote splatnosti prostredníctvom opravných položiek tak, aby bola dodržaná zásada verného a pravdivého obrazu. Z uvedeného tak pre súd vyplynul záver o zápornej hodnote čistého obchodného imania, keď táto bola znalcom určená na mínusovú hodnotu 45.653,38 Eur.

3. Súd prvej inštancie hodnotil presvedčivosť znaleckého posudku a nemal dôvod pochybovať o správnosti záverov znalca, ktoré boli navyše doložené aj prílohami znaleckého posudku. Ak chcela strana žalobcu spochybniť závery znalca, bolo jej povinnosťou predložiť k jednotlivým tvrdeniam znalca také dôkazné prostriedky, ktoré by odborné závery znalca spochybnili. Hoci žalobca vo svojich vyjadreniach závery znalca spochybňoval, súd na základe vyjadrení spolu so stanoviskom znalca nepovažoval jeho závery za chybné. Podstatné pre spor bolo, či bola spochybnená existencia sankčných úrokov, resp. 13 pohľadávok, ktoré znížili hodnotu vlastného imania spoločnosti žalovaného. Tieto síce žalobca spochybňoval, resp. tvrdil, že boli odpustené, avšak týmto smerom nenavrhol žiadne dokazovanie. Navyše bola existencia uvedených položiek doložená oznámením daňového úradu zo dňa 3.4.2014, pričom suma, o ktorú bola znížená hodnota vlastného imania o sumu 30.566,18 Eur, tiež vyplývala z oznámenia Daňového úradu Nitra. Súd teda vychádzal z faktu existencie a oprávnenosti týchto záväzkov, keďže nemal preukázaný opak. Za nesprávne súd považoval aj tvrdenie žalobcu, že

znalec nemal k dispozícii žiaden účtovný doklad. Hoci žalobca ďalej poukázal na viaceré ustanovenia zákona č. 366/1999 Z. z., o daniach z príjmov, zákona č. 595/2003 Z. z., o dani z príjmov, súdu nebola zrejmá spojitosť týchto ustanovení s predmetom sporu, teda nárokom žalobcu na vyplatenie vyrovnacieho podielu a s tým súvisiacim nariadeným znaleckým dokazovaním. Napadnutie znaleckého posudku vyššie uvedenými právnymi predpismi nebolo relevantné, nakoľko predmetom posudzovania bola správnosť účtovania, teda obraz účtovníctva a nie obraz daní, keďže aj výška vyrovnacieho podielu sa určuje podľa účtovnej závierky a nie z daňového priznania.

4. Súd prvej inštancie konštatoval, že žalobca nepredložil k jednotlivým tvrdeniam znalca také relevantné dôkazné prostriedky, ktoré by jednoznačne odborné závery znalca spochybnili a nenavrhol nariadiť kontrolné znalecké dokazovanie, len poskytol svoje subjektívne tvrdenia bez bližšej konkretizácie odkazom na ustanovenia zákona. Z tohto dôvodu súd nepovažoval za potrebné opätovne vyzývať znalca na ďalšie stanovisko, pretože súdu nevyplýval žiaden predpoklad pre zmenu uvedených záverov zo strany znalca. Súd vychádzal z toho, že účtovná závierka za rok 2010 predložená žalobcom nevyjadrovala skutočný stav vyššie uvedených účtovných prípadov, ktoré mali byť zaúčtované už v predchádzajúcich obdobiach pred rokom 2010 s rovnakým negatívnym vplyvom na výšku čistého obchodného imania, teda tento stav tu bol aj v roku 2010. Preto bolo potrebné skúmať skutočnú hodnotu čistého obchodného imania žalovaného pre určenie výšky vyrovnacieho podielu, ktorá bola podľa záverov znalca záporná. O trovách konania súd rozhodol podľa § 262 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej aj ako „C. s. p.“) v spojení s § 255 ods. 1 C. s. p. tak, že žalovanému, ktorý bol v celom rozsahu úspešný, priznal nárok na náhradu trov konania v celom rozsahu.

5. Krajský súd v Nitre (ďalej aj ako „odvolací súd“) rozsudkom z 21. novembra 2019, sp. zn. 26Cob/33/2019 rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil a žalobcovi uložil povinnosť zaplatiť žalovanému náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %. S poukazom na ustanovenie § 387 C. s. p., odvolací súd napadnutý rozsudok potvrdil, keďže súd prvej inštancie správne zistil skutkový stav, zo zisteného skutkového stavu vyvodil správny právny záver a svoje rozhodnutie náležite odôvodnil.

6. Odvolací súd upriamil pozornosť na okolnosti podstatné pre posúdenie veci a to nároku žalobcu na vyplatenie vyrovnacieho podielu v súvislosti so zánikom jeho účasti v obchodnej spoločnosti žalovaného. Bolo nesporné, že výška vyrovnacieho podielu sa určovala na základe výšky čistého obchodného imania žalovaného za rok 2010. Odvolací súd poukázal na to, že čistým obchodným imaním sa označuje obchodný majetok po odpočítaní záväzkov vzniknutých podnikateľovi v súvislosti s podnikaním. Vyjadruje rozdiel medzi hodnotou obchodného majetku a záväzkov vzniknutých pri podnikaní. Hodnota podielu v spoločnosti sa odvíja najmä od hodnoty čistého obchodného majetku. Čistým obchodným imaním spoločnosti je obchodný majetok po odpočítaní všetkých záväzkov (uznesenie Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 29Cdo/3180/2008.) Vzhľadom na uvedené sa odvolací súd stotožnil s názorom súdu prvej inštancie, keď ustálil, že bolo potrebné sa zaoberať správnosťou predložených účtovných závierok. Priznanie nároku žalobcovi len na základe údajov uvedených v predloženej účtovnej závierke za rok 2010, ktorej správnosť bola rozporovaná, súd prvej inštancie správne hodnotil ako nesprávny postup. Preto bolo potrebné ustáliť správnosť, resp. nesprávnosť výšky čistého obchodného imania v účtovnej závierke za rok 2010 a na základe tejto skutočnosti určiť výšku vyrovnacieho podielu, ktorý patril žalobcovi. Odvolací súd poukázal na rozhodnutie sp. zn. 3Obo/15/2016, v rámci ktorého bolo vyjadrené, že účelom inštitútu vyrovnacieho podielu by malo byť spravodlivé určenie majetku a záväzkov pripadajúcich na spoločníka spoločnosti, ktorého účasť za trvania spoločnosti zaniká, pri zohľadnení reálnej hodnoty spoločnosti ku dňu zostavenia riadnej individuálnej účtovnej závierky za účtovné obdobie predchádzajúce účtovnému obdobiu, v ktorom zanikla účasť spoločníka v spoločnosti. Určenie vyrovnacieho podielu len na základe údajov účtovnej závierky, ktorých správnosť bola navyše rozporovaná, bez ďalšieho skúmania správnosti vedenia účtovníctva, súd prvej inštancie správne považoval za príliš formalistický prístup, nezohľadňujúci skutočný účel daného inštitútu. Správne bol preto pribratý do konania znalec.

7. Odvolací súd mal za to, že súd prvej inštancie správne vyhodnotil neúplnosť znaleckého posudku Ing. Gabriely Šulákovéj a správne vychádzal zo záverov znalca doc. Ing. Jozefa Bojnanského, PhD., ktorý

komplexne riešil problémy a otázky týkajúce sa žalobcom predloženej účtovnej závierky, či údaje v nej boli správne. Odvolací súd nesúhlasil s argumentáciou žalobcu ohľadom určenia neplatnosti „sfalšovaného“ daňového priznania zo 4. júna 2014, keďže uvedené nebolo predmetom sporu. Žalobca ani nepredložil relevantné doklady, ktoré by preukazovali sfalšovanie opravného daňového priznania zo dňa 30. mája 2014. Neobstál ani poukaz žalobcu na rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6SŽ/109/1999 a sp. zn. 3SŽfk/6/2017, sp. zn. 6Obo/191/2003, nakoľko uvedené rozhodnutia riešili iné právne a skutkové okolnosti a závery z nich vyplývajúce nebolo možné aplikovať na daný skutkový a právny stav. K procesným vadám namietaným žalobcom odvolací súd uviedol, že nevhliadol ani jeden z jeho argumentov za dôvodný a preukázaný. O nároku na trovy odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1 C. s. p., v spojení s § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 C. s. p.

8. Rozsudok odvolacieho súdu napadol včas dovolaním žalobca (ďalej aj ako „dovolateľ“) z dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. a) a c) C. s. p., nakoľko podľa názoru dovolateľa rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, a ktorá je dovolacím súdom riešená rozdielne.

9. Dovolateľ uviedol, že právnou otázkou, ktorú odvolací súd nesprávne právne posúdil bola otázka, ktorá mala zásadný význam pre posúdenie uplatneného nároku a to na základe čoho sa má určiť vyrovnací podiel spoločníka v spoločnosti v súlade s ustanovením § 61 ods. 2 a ods. 3 Obchodného zákonníka. Vzhľadom na odôvodnenie dovolaním napadnutého rozhodnutia tvrdil, že majetok žalovaného ku dňu zrušenia účasti žalobcu nebol určený spravodlivo a to z dôvodu, že sa má určiť na základe spoločníkmi schválenej účtovnej závierky a nie ku dňu zostavenia individuálnej účtovnej závierky spoločnosti. Dovolateľ ďalej v podanom dovolaní poukázal na priebeh sporu, resp. svoju nespokojnosť s vypracovaným znaleckým posudkom, z ktorého súd prvej inštancie v spore vychádzal. Poukázal na to, že i v priebehu odvolacieho konania poukazoval na žalovaným nepreukázanú existenciu nákladov, ktoré by neboli zaevidované v pravej, pôvodnej účtovnej závierke spoločnosti žalovaného. Poukázal na judikatúru Najvyššieho súdu SR, konkrétne rozhodnutia sp. zn. 3SŽfk/6/2017, sp. zn. 6SŽ/109/1999, z ktorých podľa dovolateľa vyplývala povinnosť preukázať náklady, o ktorých účtuje účtovná závierka, a ktoré boli relevantné pre rozhodnutie vo veci. Tvrdil, že súvaha za rok 2010 predložená žalovaným neurčuje spravodlivo majetok a záväzky pripadajúce na spoločníka spoločnosti pri zohľadnení reálnej hodnoty spoločnosti ku dňu zostavenia riadnej individuálnej účtovnej závierky. Dovolateľ ďalej tvrdil, že súvaha za rok 2010 predložená žalovaným bola vecne, ako i právne nepravdivá. Z tohto dôvodu považoval vyššie citované rozhodnutia za relevantné. Pre posúdenie uplatneného nároku bola relevantná tá účtovná závierka spoločnosti, ktorá bola schválená valným zhromaždením spoločnosti, pretože podľa § 125 ods. 1 písm. b) Obchodného zákonníka valné zhromaždenie spoločníkov bolo najvyšším orgánom spoločnosti. Schválenú účtovnú závierku potom možno meniť len v prípade, ak člen valného zhromaždenia požiada postupom podľa § 122 ods. 3 Obchodného zákonníka o určenie neplatnosti uznesenia valného zhromaždenia, ktorým bola účtovná závierka schválená. V prípade, ak sa tak nestane, nemožno už schválenú účtovnú závierku zmeniť. Uvedenou skutočnosťou sa zaoberal Najvyšší súd SR v rozhodnutí sp. zn. 6Obo/191/2003, avšak na uvedené rozhodnutie odvolací súd nereflektoval, resp. tvrdil, že nebolo podstatné pre rozhodnutie vo veci.

10. Dovolateľ ďalej poukázal na ustanovenia § 61 ods. 2 a 3 Obchodného zákonníka s tým, že v danom prípade splatnosť vyrovnacieho podielu dovolateľa nastala dňa 1.7.2011. V tento deň ešte žiadna domnelá uzávierka za rok 2010, vypracovaná dňa 4.6.2014 neexistovala. Rozpor dátumu vzniku nepravdivej účtovnej závierky s dátumom vzniku zákonnej povinnosti vydať vyrovnací podiel dovolateľovi bol dôkazom toho, že v deň vzniku práva na výplatu vyrovnacieho podielu musel byť tento podiel vypočítaný podľa pravej, platnej účtovnej závierky. Odvolací súd bol preto povinný určiť povinnosť vydania vyrovnacieho podielu k 1.7.2011. Opätovne poukázal na ustanovenia zákona č. 595/2003 Z. z., a zákona č. 511/1992 Zb., ku ktorým odvolací súd nezaujal žiadne stanovisko, a z ktorých textu bolo zrejmé ich porušenie. Záverom navrhol, aby dovolací súd zrušil rozsudok odvolacieho súdu, ako i súdu prvej inštancie a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Súčasne aby priznal žalobcovi nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

11. Žalovaný sa k podanému dovolaniu vyjadril podaním zo dňa 19. júla 2020 a uviedol, že dovolanie podané žalobcom má vady čo do preukázania prípustnosti dovolania a dovolacích dôvodov. Tvrdil, že kumulácia dôvodov podľa § 421 ods. 1 písm. a) a c) nebola možná. Súčasne dovolateľ poukázal na rozhodnutia Najvyššieho súdu SR, ktoré sa netýkali predmetu sporu a uviedol ich stručný obsah, s ohľadom na ktorý ustálil, že neboli relevantné pre merito sporu. Uvedené rozhodnutia neboli relevantné ani pre dovolateľom nastolenú právnu otázku. Ďalej žalovaný uviedol, že dovolateľ podal dovolanie voči dôvodom rozhodnutia, čo však vzhľadom na § 423 C. s. p., nebolo možné. K dovolateľom nastolenej právnej otázke žalovaný uviedol, že bola už opakovane riešená dovolacím súdom a odpoveď na ňu vyplýva priamo zo zákona, konkrétne ustanovenia § 61 ods. 2 Obchodného zákonníka. Tvrdil, že účtovná závierka je dôkazným prostriedkom, ktorý je predmetom prieskumu, teda skutočná hodnota čistého obchodného imania je predmetom dokazovania, či už prostredníctvom znaleckého dokazovania alebo iných dôkazov. Formálne rozhodnutie súdu o priznaní vyrovnacieho podielu len na základe ním predloženej účtovnej závierky je v rozpore s ustálenou rozhodovacou praxou súdu. V tejto súvislosti poukázal na viaceré rozhodnutia Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 29Cdo/3013/2014, sp. zn. 29Odo/513/2005, 29Cdo/752/2011, sp. zn. 29Cdo/3610/2013, ako i rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Obo/15/2016, sp. zn. 3Obo/33/2010. S ohľadom na uvedené navrhol žalovaný dovolaciemu súdu dovolanie odmietnuť.

12. Žalovaný sa ďalej vyjadril k námietkam dovolateľa ku skutkovým okolnostiam prípadu. Jeho tvrdenie, že výsledná suma čistého obchodného imania spoločnosti je nulová a tým žalobcovi nevychádza požadovaný vyrovnací podiel, sa v spore preukázalo ako dôvodné. Nebolo pravdou, že valné zhromaždenie v spoločnosti s ručeným obmedzeným schvaľuje daňové priznanie, neexistovali žiadne dve platné daňové priznania. Odkazy žalobcu na údajné porušovanie daňových predpisov považoval žalovaný za irelevantné. K uvedenému sa vyjadril i znalec, ktorý uviedol potrebu rozlišovať medzi účtovnými a daňovými položkami, pričom podstatnými boli práve účtovné položky a nie daňové. Za správny nepovažoval právny názor žalobcu, že výšku vyrovnacieho podielu je nutné určiť len z účtovnej závierky schválenej valným zhromaždením spoločnosti v každom prípade, dokonca i v prípade, ak by bola nesprávna, zle pripravená, obsahovala by chyby. Platil stav, že pokiaľ spoločenská zmluva neurčovala spôsob vyporiadania inak, vyporiadanie medzi spoločníkmi muselo byť poctivé, aby hodnota vyrovnacieho podielu spoločníka, ktorého účasť v spoločnosti zanikla, zodpovedala hodnote majetku pripadajúceho na jeho podiel. Z tohto dôvodu bol postup súdu správny, keď zisťoval hodnotu čistého obchodného imania a neobmedzil sa len na hodnotu čistého obchodného imania uvedenú v účtovnej závierke predloženej žalobcom, najmä keď žalovaný túto hodnotu rozporoval. Pre spor bola podstatná otázka, aké bolo reálne čisté obchodné imanie, na ktorú odpovedal znalec doc. Ing. Bojňanský. Súčasne znalec uviedol, že v pôvodných účtovných závierkach neboli premietnuté a v účtovníctve zaúčtované existujúce splatné záväzky voči Daňovému úradu Nitra. Preto bolo možné konštatovať, že pôvodné účtovné závierky k 31.12.2010 zostavené k 7.3.2011 a k 31.12.2011 neposkytovali pravdivý obraz o finančnej situácii spoločnosti. Z pôvodných účtovných závierok tak nebolo možné určiť čisté obchodné imanie spoločnosti žalovaného. Taktiež nebolo relevantné, či účtovná závierka bola/ nebola schválená valným zhromaždením. Ustanovenie § 61 ods. 3 Obchodného zákonníka predpokladá možnosť pri určení výšky vyrovnacieho podielu vychádzať aj z účtovnej závierky, ktorá nebola schválená valným zhromaždením. Preto tvrdenia žalobcu o nepravdivej účtovnej závierke boli nesprávne. Záverom žalovaný uviedol, že v danom prípade nedošlo k nesprávnemu právnemu posúdeniu veci. Navrhol, aby dovolací súd dovolanie žalobcu odmietol, prípadne zamietol a zaviazal žalobcu nahradiť žalovanému trovy dovolacieho konania v rozsahu 100 %.

13. Dovolacia duplika zo strany dovolateľa bola predložená podaním zo dňa 2. októbra 2020, v ktorej žalobca reagoval na tvrdenia ohľadom pravosti účtovnej závierky predloženej v spore žalobcom a ktorá bola podľa žalobcu verejnou listinou, nakoľko bola apostilovaná. Poukázal na to, že dovolateľ z verejnej listiny uplatnil nárok na podiel z čistého obchodného imania žalovaného vo výške 217.103,- Eur. Skutočné a platné vlastné imanie podľa apostilovanej verejnej listiny bolo 184.232,- Eur a vlastné imanie podľa súkromnej listiny vypracovanej žalovaným bolo -45.577,03 Eur. Tvrdil, že žalovaný v úmysle sa neoprávnene obohatiť zamenil verejnú listinu a nahradil ju súkromnou listinou predloženou súdu ako pravú. Z uvedeného bol tak zrejмый cieľ žalovaného znemožniť dovolateľovi získať svoj zákonný podiel.

Súčasťou podania žalobcu boli aj listiny, a to výkaz ziskov a strát k 31.12.2013 a potvrdenie o uložení dokumentu v registri účtovných závierok.

14. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 C. s. p.) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 C. s. p.) strana zastúpená v súlade s § 429 ods. 1 C. s. p., v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 C. s. p.), bez nariadenia pojednávania (§ 443 C. s. p.) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť. Stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 veta prvá C. s. p.) rozhodnutia dovolacieho súdu je uvedené v nasledovných bodoch.

15. Dovolanie je mimoriadnym opravným prostriedkom, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. V zmysle § 419 C. s. p., je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 C. s. p.

16. Aby na základe dovolania podaného v zmysle § 421 ods. 1 C. s. p., mohlo byť rozhodnutie odvolacieho súdu podrobené meritórnemu dovolaciemu prieskumu z hľadiska namietaného nesprávneho právneho posúdenia veci, musia byť (najskôr) splnené predpoklady prípustnosti dovolania zodpovedajúce niektorému zo spôsobov riešenia tej právnej otázky, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a tiež podmienky dovolacieho konania, medzi ktoré okrem iného patrí riadne odôvodnenie dovolania prípustnými dovolacími dôvodmi a spôsobom vymedzeným v ustanoveniach § 431 až § 435 C. s. p., (porovnaj rozhodnutia sp. zn. 2 Cdo 203/2016 a 6 Cdo 113/2017).

17. Ak nemá dovolanie, prípustnosť ktorého strana sporu vyvodzuje z ustanovenia § 421 ods. 1 C. s. p., vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k znemožneniu meritórneho dovolacieho prieskumu a odmietnutiu dovolania podľa § 447 písm. f) C. s. p., je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní, o ktorú z možností uvedených v ustanoveniach v § 421 ods. 1 písm. a) až c) C. s. p. ide, teda z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania (porovnaj 1 Cdo 126/2017, 1 Cdo 206/2017, 2 Cdo 203/2016, 3 Cdo 235/2016, 4 Cdo 89/2017, 7 Cdo 20/2017, 8 Cdo 186/2016).

18. V danom prípade žalobca vyvodzuje prípustnosť dovolania z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a) a c) C. s. p., podľa ktorého je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne. S poukazom na uvedené zákonné ustanovenia v dovolaní namietal nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom v otázke, na základe čoho sa má určiť vyrovnací podiel spoločníka v spoločnosti v súlade s ustanovením § 61 ods. 2 a 3 Obchodného zákonníka majúci za to, že majetok žalovaného ku dňu zrušenia účasti žalobcu v spoločnosti žalovaného nebol určený spravodlivo, nakoľko tento majetok mal byť určený na základe spoločníkmi schválenej účtovnej závierky a nie ku (ľubovoľnému) dňu zostavenia individuálnej účtovnej závierky. Dovolateľ mal za to, že súd pri určení výšky vyrovnacieho podielu mal vychádzať z ním predloženej účtovnej závierky, ktorá bola verejnou listinou, pretože bola schválená valným zhromaždením, a nie nariadiť znalecké dokazovanie za účelom zistenia čistého obchodného imania spoločnosti žalovaného. S ohľadom na uvedené dovolateľ poukázal na rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Obo/191/2003, sp. zn. 3Sžfk/6/2017 a sp. zn. 3Sž/109/1999.

19. Dovolací súd uvádza, že aby určitá otázka mohla byť relevantná z hľadiska § 421 ods. 1 C. s. p., musí ísť - okrem vyššie uvedených podmienok - o otázku právnú (teda v žiadnom prípade nie o skutkovú otázku). Zo zákonodarcom zvolenej formulácie vyplýva, že otázkou riešenou odvolacím súdom sa rozumie tak otázka hmotno-právna (ktorá sa odvíja od interpretácie napr. Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce a podobne), ako aj otázka procesno-právna (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení).

20. Pokiaľ však v dovolaní vymedzená otázka, ktorú má podľa dovolateľa posudzovať vo svojom rozhodnutí dovolací súd, nie je právnou otázkou, ale predstavuje skutkovú otázku, nie je splnená podmienka prípustnosti dovolania uvedená v ustanovení § 421 ods. 1 C. s. p., a takúto otázku nie je dovolací súd oprávnený vo svojom rozhodnutí riešiť.

21. S ohľadom na dovolateľom nastolenú otázku, na základe čoho sa má určiť vyrovnací podiel spoločníka v spoločnosti v súlade s ustanovením § 61 ods. 2 a 3 Obchodného zákonníka, dovolací súd konštatuje, že uvedenú otázku možno považovať za právnú, nakoľko sa odvíja od interpretácie hmotno-právneho predpisu, konkrétne Obchodného zákonníka. Súčasne nešlo o otázku hypotetickú, nakoľko uvedená otázka mala súvis s predmetom sporu. Dovolateľ namietal odklon a rozdielne rozhodovanie odvolacieho súdu o uvedenej otázke, a to s poukazom na rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Sžfk/6/2017, sp. zn. 6Sž/109/1999 a sp. zn. 6Obo/191/2003. K týmto rozhodnutiam, na ktoré dovolateľ v podanom dovolaní poukázal, dovolací súd uvádza, že v zmysle uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 24. januára 2018 sp. zn. 6 Cdo 29/2017, publikovaného v Zbierke stanovísk NS a rozhodnutí súdov SR č. 8/2018, pod číslom 71, do ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu v zmysle § 421 ods. 1 Civilného sporového poriadku treba zahrnúť aj naďalej použiteľné, legislatívnymi zmenami a neskoršou judikatúrou neprekonané civilné rozhodnutia a stanoviská publikované v Zbierkach súdnych rozhodnutí a stanovísk vydávaných Najvyššími súdmi ČSSR a ČSFR, ďalej v Bulletinu Najvyššieho súdu ČSR a vo Výbere rozhodnutí a stanovísk Najvyššieho súdu SSR a napokon aj rozhodnutia, stanoviská a správy o rozhodovaní súdov, ktoré boli uverejnené v Zborníkoch najvyšších súdov č. I, II. a IV vydaných SEVT Praha v rokoch 1974, 1980 a 1986. Z uvedeného je zrejmé, že za ustálenú rozhodovaciu prax odvolacieho súdu sa nepovažujú rozhodnutia Najvyššieho súdu Českej republiky.

22. Dovolací súd súčasne poukazuje na to, že rozhodnutia uvedené dovolateľom boli síce rozhodnutiami Najvyššieho súdu SR, avšak nie ako súdu odvolacieho, ale ako súdu odvolacieho. Z ustanovenia § 421 ods. 1 C. s. p., jasne a bez všetkých pochybností vyplýva, že v danom prípade ide o ustálenú rozhodovaciu prax odvolacieho súdu. Aj napriek uvedenému sa dovolací súd s obsahom vyššie uvedených rozhodnutí oboznámil. V rozhodnutí sp. zn. 3Sžfk/6/2017 sa Najvyšší súd SR ako súd kasačný zaoberal sťažnosťou sťažovateľa vo vzťahu k rozhodnutiu daňového úradu, pričom po právnej stránke vychádzal z ustanovení zákona č. 563/2009 Z. z., o správe daní. Predmetom sporu bolo preskúmanie rozhodnutia správcu dane o vyrúbení rozdielu dane z pridanej hodnoty na základe vykonanej daňovej kontroly, keď správca dane neuznal odpočty DPH v daňovom priznaní. Z obsahu uvedeného rozhodnutia nevyplýva, že súd skúmal otázku nastolenú dovolateľom, t. j. na základe čoho sa má určiť výška vyrovnacieho podielu v spoločnosti v súlade s § 61 ods. 2 a 3 Obchodného zákonníka. S ohľadom na uvedené preto nemožno konštatovať odklon odvolacieho súdu od citovaného rozhodnutia. Obdobne aj v konaní sp. zn. 3Sž/109/1999 vystupoval Najvyšší súd SR v postavení kasačného súdu, kde obdobne ako v predošlom rozhodnutí, súd neriešil otázku nastolenú dovolateľom, t. j. výpočet výšky vyrovnacieho podielu, nakoľko právna veta znela: „Predpokladom uznania odpočtu výdavku, resp. nákladu je preukázateľnosť jeho vynaloženia, ktorej základ tvoria predovšetkým účtovné doklady vyhotovované účtovnou jednotkou podľa príslušných ustanovení zákona č. 563/1991 Zb., o účtovníctve v znení neskorších predpisov. Ich predloženie však nezabavuje správcu dane oprávnenia skúmať prvotnosť operácie, na základe ktorej bol účtovný doklad vyhotovený, pričom sa do úvahy berie skutočný obsah právneho úkonu alebo inej skutočnosti rozhodujúcej na určenie alebo vybratie dane.“ V poslednom rozhodnutí, na ktoré dovolateľ poukázal, sp. zn. 6Obo/191/2003, Najvyšší súd SR ako súd odvolací sa zaoberal právom spoločníka podieľať sa na zisku obchodnej spoločnosti s dôrazom na povahu uznesenia valného zhromaždenia. Vzhľadom na obsah uvedeného rozhodnutia dovolací súd konštatuje, že i v tomto prípade boli skutkové okolnosti odlišné od daného sporu. K dovolateľom nastolenej právnej otázke si dovoľuje poukázať na žalobcom nespomenuté rozhodnutia Najvyššieho súdu SR ako súdu odvolacieho v konaniach sp. zn. 5Obo/70/2008 a 3Obo/15/2016, v ktorých bol namietaný spôsob výpočtu vyrovnacieho podielu, konkrétne základ, z ktorého bol vyrovnací podiel vypočítaný a žalovaný tvrdil, že súd mal vychádzať z čistého obchodného imania uvedeného v účtovnej závierke a nie z výšky čistého obchodného imania zisteného znaleckým posudkom. Odvolací súd však uviedol, že „ak súd

prvej inštancie vychádzal zo záverov znaleckého posudku, úlohou ktorého bolo zistiť výšku čistého obchodného imania žalovaného a vychádzal pritom z ročnej účtovnej závierky žalovaného za obdobie, v ktorom účasť žalobcu zanikla, nepochybil.“

23. Dovolací súd ďalej dopĺňa, že najvyšší súd v rozhodnutí sp. zn. 4 Cdo 14/2017 k možnosti vyvodzovania prípustnosti dovolania z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a) a zároveň c) C. s. p. uviedol, že „uplatnenie dovolacieho dôvodu spočívajúceho v nesprávnom právnom posúdení podľa § 421 ods. 1 písm. a) C. s. p., a súčasne podľa § 421 ods. 1 písm. c) C. s. p., sa vzájomne vylučuje, pretože ak dovolací súd rozhoduje o danej právnej otázke rozdielne, nemožno hovoriť o ustálenej rozhodovacej praxi dovolacieho súdu“. Vec prejednávajúci senát sa s týmto právnym názorom stotožňuje.

24. S poukazom na to, že prípustnosť dovolania žalobcu nie je daná podľa ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a) a c) C. s. p., dovolací súd dovolanie žalobcu odmietol podľa ustanovenia § 447 písm. f) C. s. p.

25. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá C. s. p.; § 453 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 C. s. p.). O výške náhrady trov konania žalobcu rozhodne súd prvej inštancie (§ 262 ods. 2 C. s. p.).

26. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustné dovolanie.